

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/143/2016
Identifikačné číslo spisu: 4015201239
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4015201239.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeniča v právnej veci navrhovateľky: A. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. XX, A., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29.augusta č. 8, Bratislava, o úrazovú rentu, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 7.marca 2016, č. k. 23Sp/148/2015-19, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 7.marca 2016, č. k. 23Sp/148/2015-19, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 7.marca 2016, č. k. 23Sp/148/2015-19, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo 43567-4/2015-BA zo dňa 29.09.2015 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) a navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa rozhodla, že navrhovateľka má podľa § 88 a § 89 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) od 18.02.2007 nárok na úrazovú rentu v sume 54,74 € a od 01.03.2007 v sume 139,25 € mesačne a súčasne rozhodla o postupnej valorizácii úrazovej renty podľa § 89 ods. 7, resp. podľa § 89 ods. 8 zákona, naposledy od 01.01.2011 na sumu 174,50 € mesačne, ktorú z dôvodu priznania invalidného dôchodku podľa § 89 ods. 2 znížila za obdobie od 01.10.2011 do 31.10.2011 na 49,90 € a od 01.11.2011 na sumu 20,00 € mesačne a následne úrazovú rentu valorizovala podľa § 89 ods.8, resp. § 89 ods. 9 zákona, naposledy od 01.01.2015 na 20,70 € mesačne. Súčasne rozhodla že navrhovateľka v zmysle § 114 ods. 1 zákona nemá nárok na výplatu úrazovej renty v období od 18.02.2007 do 26.04.2012.

Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že následkom pracovného úrazu zo dňa 15.01.2007 jej bola od 18.02.2007, teda od skončenia práceneschopnosti určená 50% miera poklesu pracovnej schopnosti. Denný vymeriavací základ na určenie sumy úrazovej renty bol podľa § 84 zákona

určený z rozhodujúceho obdobia od 16.01.2006 do 31.07.2006 vo výške 344,7513 Sk (11,4437 €).

Krajský súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľky o nesprávne zistenom dennom základe, keď sa domáhala postupu podľa § 84 ods. 3 zákona a vynásobenia denného vymeriavacieho základu 11,4437 € koeficientom 1,0861 € a teda vyššej sumy priznanej úrazovej renty. Súd poukázal na to, že uvedený prepočítací koeficient by sa použil v prípade, ak by navrhovateľke nárok na úrazovú rentu z dôvodu úrazu z 21.08.2006 vznikol (až) v roku 2008. Pokiaľ sa navrhovateľka domáhala vyplatenia úrazovej renty odo dňa jej priznania s odôvodnením, že nárok na úrazovú rentu si nemohla uplatniť skôr ako jej bol 10.04.2015 spätne priznaný invalidný dôchodok, aj túto námietku krajský súd považoval za neopodstatnenú; poukázal na to, že v prípade nároku na úrazovú rentu ide o samostatný nárok a odporkyňa je oprávnená uplatniť námietku premlčania, ak žiadosť o dávku bola podaná po viac ako troch rokoch od vzniku nároku na úrazovú rentu. Keďže navrhovateľka o priznanie úrazovej renty požiadala až dňa 27.04.2015, odporkyňa posúdila nárok na jej výplatu za obdobie pred 27.04.2012 ako premlčaný v súlade s § 114 ods. 1 zákona.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa jej názoru jej nárok na úrazovú rentu vznikol na základe Zápisnice - Lekárskej správy a Odborného lekárskeho posudku z 10.04.2015, ktorým bola uznaná invalidnou od 18.02.2007. Zotrvala tiež na námietke nesprávneho výpočtu úrazovej renty a uviedla, že pri výpočte úrazovej renty treba určiť rozsah zodpovednosti zamestnávateľa.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu zdôraznila, že navrhovateľka podala žiadosť o úrazovú rentu až dňa 27.04.2015, preto nárok na výplatu úrazovej renty za obdobie od 18.02.2007 do 26.04.2012 v súlade s § 114 ods. 1 zákona považuje za premlčaný. Keďže nárok na invalidný dôchodok a nárok na úrazovú rentu sú dva samostatné nároky, o ktorých konanie prebieha samostatne, nepovažovala za dôvodnú námietku v opravnom prostriedku, že lehota neplynula počas konania o nároku na invalidný dôchodok (§ 114 ods. 2 zákona). Na námietke nesprávneho výpočtu denného vymeriavacieho základu navrhovateľka na pojednávaní krajského súdu už netrvala; výpočet sumy úrazovej renty odporkyňa považuje za správny. Pokiaľ ide o rozsah zodpovednosti zamestnávateľa za úraz, tento určil rozsah svojej zodpovednosti na 100% a teda nedošlo k žiadnemu kráteniu úrazovej renty z dôvodu spoluzodpovednosti navrhovateľky, ktorá bol vylúčená.

Z uvedených dôvodov odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa vyhovieť nemožno.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť jeho odôvodnenia. Na zdôraznenie jeho správnosti (§ 219 ods. 2 O. s. p.) uvádza:

V zmysle § 2 zákona č. 461/2003 Z. z. sociálnym poistením podľa tohto zákona je

- a) nemocenské poistenie ako poistenie pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva,
- b) dôchodkové poistenie, a to

1. starobné poistenie ako poistenie na zabezpečenie príjmu v starobe a pre prípad úmrtia,
2. invalidné poistenie ako poistenie pre prípad poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu poistencu a pre prípad úmrtia,
- c) úrazové poistenie ako poistenie pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu (ďalej len "pracovný úraz") a choroby z povolania.

Podľa § 13 ods. 2 písm. b) bod 1. zákona z dôchodkového poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytuje invalidný dôchodok.

Podľa § 13 ods. 3 písm. b) zákona z úrazového poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytuje úrazová renta.

Podľa § 109 ods. 1 veta prvá zákona nárok na nemocenskú dávku, dôchodkovú dávku, úrazovú dávku, dávku garančného poistenia a dávku v nezamestnanosti (ďalej len "dávka") vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 109 ods. 2 zákona nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že v prípade invalidného dôchodku a úrazovej renty ide o dve samostatné dávky, u ktorých zákonodarca samostatne upravil podmienky pre vznik nároku na tieto dávky.

Kým jednou z podmienok vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona je invalidita, teda viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 1), podmienkou vzniku nároku na úrazovú rentu podľa § 88 ods. 1 zákona je viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca (pokles pracovnej schopnosti).

Pojem „pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť“ nie je totožný s pojmom „pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť“. Doterajšou činnosťou sa rozumie činnosť zamestnanca vykonávaná pred utrpením pracovného úrazu. Naproti tomu pod schopnosťou vykonávať zárobkovú činnosť sa rozumie schopnosť vykonávať akékoľvek zamestnanie, nielen zamestnanie vykonávané pred vznikom invalidity.

Vzhľadom na uvedené nie je pre posúdenie nároku navrhovateľky na výplatu úrazovej renty podstatné prebiehajúce konanie o nároku na invalidný dôchodok a uznanie 45% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Podstatné je podanie žiadosti o úrazovú rentu, ktorú navrhovateľka podala na pobočke Sociálnej poisťovne Komárno až 27.04.2015. Hoci jej nárok na úrazovú rentu podľa § 109 ods. 1 zákona vznikol už dňom 18.02.2007, nárok na výplatu úrazovej renty jej vznikol podľa § 109 ods. 2 zákona až na základe žiadosti o úrazovú rentu.

Podľa § 114 ods. 1 zákona nárok na výplatu dávky alebo jej časti sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý dávka alebo jej časť patrili.

Podľa § 114 ods. 2 zákona lehota ustanovená v odseku 1 neplynie počas konania o dávke a v období, v ktorom účastníkovi konania, ktorý musí mať opatrovníka, nebol opatrovník ustanovený.

Konaním o dávke, uvedeným v § 114 ods. 2 zákona sa nerozumie konanie o akejkoľvek dávke, ale musí ísť o konanie o tej istej dávke, teda v danom prípade by muselo ísť o konanie o úrazovej rente. Pre premlčanie nároku na výplatu úrazovej renty preto nebolo podstatné a rozhodujúce to, že navrhovateľka sa v inom správnom konaní voči odporkyňi domáhala priznania invalidného dôchodku. Keďže navrhovateľka o úrazovú rentu požiadala až 27.04.2015, nárok na výplatu úrazovej renty za obdobie od 18.02.2007 do 26.04.2012 sa podľa § 114 ods. 1 zákona premlčal. Pokiaľ preto odporkyňa v rozhodnutí o priznaní úrazovej rente rozhodla, že navrhovateľka nemá nárok na výplatu za obdobie od 18.02.2007 do 26.04.2012 z dôvodu jeho premlčania, rozhodla v tejto časti v súlade so zákonom.

Podľa potvrdenia zamestnávateľa denný vymeriavací základ navrhovateľky za obdobie od 16.01.2006 do 31.07.2006 bol vo výške 344,7513 Sk (11,4437 €). Navrhovateľka sa domáhala, aby na účely výpočtu úrazovej renty bol denný vymeriavací základ 11,4437 € vynásobený koeficientom 1,0861 na 12,4290 €.

Podľa § 84 ods. 3 zákona ak vznikne nárok na úrazovú dávku uvedenú v odseku 1 v období po kalendárnom roku nasledujúcom po kalendárnom roku, v ktorom poškodený utrpel pracovný úraz alebo v ktorom poškodený naposledy pracoval za podmienok, za ktorých vzniká choroba z povolania, určí sa denný vymeriavací základ podľa odseku 1 a vynásobí sa koeficientom určeným ako podiel všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý bezprostredne predchádza kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na úrazovú dávku, a všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom poškodený utrpel pracovný úraz alebo v ktorom naposledy pracoval za podmienok, za ktorých vzniká choroba z povolania. Koeficient sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že v ňom uvedené vynásobenie denného vymeriavacieho základu prichádza do úvahy len vtedy, ak by navrhovateľke nárok na úrazovú rentu vznikol najskôr až v roku 2008, teda až po kalendárnom roku 2007, nasledujúcom po kalendárnom roku 2006, v ktorom utrpela pracovný úraz. Keďže navrhovateľke vznikol nárok v roku 2007, aj odvolací súd považoval jej požiadavku na vynásobenie denného vymeriavacieho základu 11,4437 € koeficientom 1,0861 za nedôvodnú.

Podľa § 111 ods. 2 zákona ak sa zamestnávateľ alebo právnická osoba podľa osobitného predpisu sčasti zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo za smrť poškodeného podľa osobitného predpisu a osobitný predpis neustanovuje inak, poškodený má nárok na úrazovú dávku s výnimkou pracovnej rehabilitácie a rekvalifikácie v sume určenej podľa rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa alebo právnickej osoby podľa osobitného predpisu zníženého o mieru zavinenia poškodeného. Odporkyňa v preskúmanom rozhodnutí nerozhodla o krátení sumy úrazovej renty podľa § 111 ods. 2 zákona, preto odvolací súd nepovažoval za opodstatnenú a relevantnú požiadavku navrhovateľky, aby bola určená miera spoluzodpovednosti zamestnávateľa.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za súladné so zákonom, preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O. s. p. v spojení s § 219 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O. s. p. a navrhovateľke nepriznal náhradu trov tohto konania, lebo v konaní nebola úspešná.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.